

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Jakub Oraiqat

Název práce: Hodnocení Edvarda Beneše v odlišných interpretacích přijetí Mnichovské dohody

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

PhDr. Vít Smetana, Ph.D. – vědecký pracovník Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Bakalářská práce Jakuba Oraiqata zkoumá zejména úlohu Edvarda Beneše v době mnichovské krize, jak je interpretována v rozličných zpracováních zejména v dílech českých historiků a publicistů z období po roce 1989. Autor hledá silné a slabé stránky použitých argumentací a neváhá se vcelku jednoznačně přiklonit k jednomu a jinému naopak označit za nepřesvědčivé.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce má promyšlenou, logickou strukturu, když se autor nejprve zabývá otázkou obranyschopnosti Československa, postojem spojenců, všeobecnou mobilizací 23. září, o čtyři dny starším britsko-francouzským plánem (tady by snad bylo vhodné pořadí kapitol prohodit, protože by tak lépe vyzněla věru zvláštní politika československého vedení, které nechalo osadit pohraniční pevnosti, ale zároveň zabezpečovalo vlády v Paříži a v Londýně, že závazek odstoupit oblasti s většinovou německou populací, přijatý 21. září, dále platí) a konečně interpretacemi Mnichovské dohody samé.

Jakkoli mi nemusejí být blízké některé autorovy závěry, konstatuji, že rešerši relevantní literatury zvládl s velkým přehledem, a dokázal ze zkoumaných prací vyhmátnout klíčové teze, kriticky je zhodnotit a sám zaujmout jednoznačné stanovisko.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Až na výjimky je autorův jazykový projev kultivovaný a možno říci vyspělý. Rušivě působí snad jen opakované chyby v interpunkci (zejména její absence v případě vložených vět), snad jediná hrubá chyba ve shodě podmětu s přísudkem na s. 39 („[země] se nenacházeli“) či několik nezdařených vět (např. „Dejmek však využívá určité interpretace Hitlerova norimberského projevu ze září 1938 a dále také z paměti Ferdinanda Peroutky.“ – s. 38). Ke způsobu odkazů na literaturu a formálním náležitostem nemám kritických výhrad.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

V tématu československého postoje v září 1938 je samozřejmě intenzivně obsaženo promyšlení historických alternativ. Jakub Oraiqat se na tuto nejistou půdu vydává bez rozpaků, ale zároveň ctí zásady postulované historiky, kteří tak už činili dříve. Někdy má ovšem tendenci vyvracet některé závěry snad až příliš rezolutně. Jako příklad bych uvedl jeho zpochybňování teze Jiřího Pernese, podle níž nikdo nemůže vědět, jak by byla válka probíhala: „Pernes se snaží naznačit, že by se na stranu hrdinně vzdorujícího Československa ze solidarity přidaly západní mocnosti, které však dříve pomoc při nepřijetí nejprve britsko-francouzského plánu a později i Mnichovské dohody odmítly.“ (s. 34) Politický vývoj v obou zemích v případě československé ozbrojené rezistence ovšem skutečně nelze s jistotou odhadnout. Ostatně, jak už v roce 1968 doložila Míla Lvová v knize *Mnichov a Edvard Beneš* (kterou autor nepoužívá), sám Edvard Beneš na konci září věřil (i na základě zpráv z Londýna od Jana Masaryka), že veřejné mínění v Británii a ve Francii by nakonec mohlo vynést do vládních pozic odpůrce politiky ustupování Hitlerovi. Rozhodně nelze jednoznačně vyloučit, že by se tak stalo právě v reakci na odpor Československa vůči německé agresi. Tezi Evy Brokové, že by se pak Československo stalo „v očích Evropy“ agresorem, považuji za vysloveně vykonstruovanou – v rámci poněkud nekritického přístupu k Edvardu Benešovi (s. 37). Podobně tvrzení Věry Olivové, podle něž by

československá obrana znamenala, že by poté německý zábor českého území byl považován za oprávněný a „území by nemuselo být po válce navráceno“ (s. 37), se už nese v duchu promyšlení alternativ po několika dějinných rozcestích – za horizonty, kam skutečně žádný seriózní badatel nemůže věrohodně dohlédnout.

Nepřesvědčuje mě ani autorova skepse vůči srovnání situace Československa s Finskem z pera Jana Patočky: „Co však Patočkovy srovnání znemožňuje, je to, že Finsko bylo Sovětským svazem napadeno náhle, bez vyhlášení války. Navíc Finsko bylo po dobu konfliktu podporováno řadou států včetně Francie a Velké Británie.“ (s. 31) Finsko bylo v listopadu 1939 napadeno poté, co odmítlo sovětské ultimativně předložené územní požadavky – tzn. situace se velmi podobala německému nátlaku na Československo (a formální vyhlášení války jistě nebylo možno očekávat ani v případě československého odporu). A Francie s Velkou Británií se chystaly vyslat na pomoc Finsku dobrovolnický sbor – ale než se tak stalo, zažádalo Finsko v březnu 1940 o příměří. Opět nelze jednoznačně vyloučit, že československý odpor vůči německé agresi by v Británii a Francii nakonec vzbudil přinejmenším srovnatelné sympatie.

Budíž ovšem jasně řečeno, že toto je debata jdoucí vysoko nad rámec požadavků kladených na bakalářské práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Kolega Oraiqtat se ve své práci sám přiklání k závěru, podle nějž Edvard Beneš postupoval v době krize v září 1938 racionálně a osvědčil svůj rozhled a schopnost dohlédnout dále než ostatní („Rozhodl pro velikost.“ – s. 31). S naprostým respektem k autorovým jasně formulovaným závěrům se osobně domnívám, že základní chybou československého státního vedení (nikoli jen Beneše) bylo opuštění principu hájení teritoriální integrity státu. Jakmile byla do Paříže vypravena Nečasova mise (a Beneš sám možnost územních koncesí Německu připustil v rozhovorech s britským a francouzským vyslancem), bylo vše ostatní už jen otázkou kvantity. Po prolomení klíčového principu bylo fakticky možné už jen očekávat, jak vysoké budou nakonec výsledné ztráty. Snad by se autor mohl v rámci obhajoby k této tezi vyjádřit.

2) Autor na s. 29 dosti sporně uvádí: „Adolf Hitler byl po celou dobu pánem situace a Chamberlainovi neotevřelo oči ani setkání s ním v Godesbergu.“ Navrhují, aby kolega Oraiqtat stručně zrekapituloval průběh a důsledky godesberské schůzky. A také nechť uvede, zda skutečně bylo Hitlerovým plánem dosáhnout smířčího řešení sudetské krize v podobě jejího „mnichovského“ vyústění.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci Jakuba Oraiqtata jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou „výborně“.

Datum: 6. 6. 2017

Podpis: Vít Smetana

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.